

[Meta Ditzel.]

dring i formålsparagraffen, hvor udtrykket „bøger og audiovisuelle samlinger“ er slettet og har givet plads for det tidligere udtryk „bøger og andet egnet materiale“. Den ændring er sikkert en konsekvens af visse erfaringer med audiovisuelle midler, og den viser sig igen i en ændring i stk. 3 i § 2, hvor der nu står:

„Kommunalbestyrelsen afgør, hvorvidt folkebiblioteket skal udlåne audiovisuelt materiale og apparatur.“

Det kan betyde stop for pladeudlån, der nu ganske vist også har taget et sådant omfang, at også biblioteksfolk er ved at blive betænkelige, fordi plader egentlig ikke egner sig til udlån. Hvis man ser på antallet af udlån, må man sige, at det har været en succes, men det har været en meget kostbar succes, da spildprocenten er meget stor. Desuden klages der jo fra grammofonindustrien over nedgang i salg af plader og bånd, og udøvende kunstnere taler under henvisning til ophavsretten om, at biblioteksafgiften også bør tage hensyn til dem. Det er et problem, vi nok må se nærmere på i udvalget. Det kan være rimeligt, synes jeg, at bevare musikafdelinger, så bånd og plader kan aflyttes dér, men måske kunne man løse problemet om gratis afspilning ved at lade lytterne i en automat betale en afgift til kunstnerne. Det kan vi også se på i udvalget.

Hvad angår skolebibliotekerne, som jo har fået en hel del omtale i dag og nu flyttes til undervisningsministeriet, mener jeg, at man fra folkebibliotekets side også må være indstillet på et samarbejde mellem skole og biblioteker med hensyn til anskaffelser, gensidige lån og teknisk bistand, så unødvendige udgifter kan undgås.

Man har været inde på spørgsmålet om heltidsbetjening. Det vil sikkert fremskynde vedtagelsen af lovforslaget, hvis ministeren ikke vil forcere overgangen til heltidsbetjening. Det er vel også på grund af vor anstrengte økonomi og mangelen på uddannede bibliotekarer, ministeren har den indstilling og foretrækker en gradvis udvikling, så spørgsmålet skal stilles noget i bero til 1978-79. Men jeg antager ikke, det betyder, at ministeren ikke går med til at foretage ændringer før, hvis der er mulighed for det, for det kan jo tænkes, det bliver muligt at

gå over til flere heltidsbiblioteker før den tid.

Den vigtigste forudsætning for lovforslaget er, at man går over til at give kommunerne det såkaldte bloktilskud i stedet for refusioner, og det er en tilskudsform, som mit parti meget gerne går ind for. Da ministeren tager hensyn til henstillingen om begrænsning af standarder og normer, vil det betyde, at kommunerne får stor beslutningsmyndighed og stort ansvar, når de skal tage stilling til, hvordan pengene skal fordeles. Det kræver absolut planlægning. Hensynet til de nye kommunalbestyrelser kan nok gøre det påkrævet, at man modtager ministerens tilbud om at være åben over for en drøftelse om en senere ikrafttræden af loven. Der kan være mange spørgsmål, som kommunerne vil eller skal have med i planlægningen af deres biblioteksvæsen, hvis det skal blive så effektivt, som de fleste af os jo ønsker, og som de fleste kommuner heldigvis nu også er indstillet på, så vidt man forstår.

Der er spørgsmålet om, hvordan man klarer betjening af yderområderne, om man i højere grad skal gå over til bogbusser, eller om der måske er behov for flere faste filialer. Vil det være hensigtsmæssigt at kombinere en bogfilial med et samlingssted for beboerne måske i en nedlagt skole? Nogle steder er folk jo meget kede af at få nedlagt skolerne, ikke alene for børnenes skyld, men også fordi det har været et vigtigt samlingssted for sognets beboere. Der kan også blive tale om at bruge forsamlingshuse på lignende måde.

Et andet spørgsmål, som også har stor betydning, er betjening af de særlige befolkningsgrupper, jeg tænker på sådanne steder som sygehuse, plejehjem, sommerhusområder. Endvidere er man nu flere steder blevet opmærksom på det meget værdifulde i at anskaffe lydbøger, ikke blot til synssvage, men også til læseretardedede. Det vil kommunerne sikkert også komme til at tage stilling til. Alle disse ting må de have med i deres planlægning, med i deres økonomiske betragtninger. Men nogle af spørgsmålene vil det også være naturligt at vi tager op i udvalget, såvel spørgsmål om forskningsbiblioteker, om personalemøder på bibliotekerne, der tidligere har været fremme, som om biblioteksdirektoratets arbejdsområde, for